

Elsterberg

NS-wandeling Rhenen - Veenendaal West

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. NS-wandelingen volgen een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW), Streekpad of wandelnetwerk. Deze route volgt eerst het Trekvogelpad (414 km, Bergen aan Zee - Enschede) en later het Utrechtspad (een 163 km lange rondtocht door de provincie Utrecht).

NS-wandeling Elsterberg is **17,5 km** lang en loopt van station Rhenen naar station Veenendaal-West. U kunt de route na 10,5 km (of 11,5 km) inkorten (zie 'OV bij inkorten route').

Vanaf Rhenen loopt u door het bos en tussen de akkers op de flanken van de Grebbeberg naar de beboste stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug. Door een uitgestrekt bos wandelt u verder naar de Elsterberg, met prachtig uitzicht op de Gelderse Vallei. Vervolgens gaat de route langs het Egelmeer, een voormalig hoogveen gebied, nu een afwisselend leefgebied voor planten en dieren. Tot slot loopt u door een oud heide- en stuifzandgebied.

Honden zijn aangelijnd toegestaan, maar verboden in het begrazingsgebied; een alternatief is aangegeven.

Veel wandelplezier!

Horeca

Neem voldoende eten en drinken mee, want onderweg is weinig horeca. Alleen in het begin, in Rhenen, zijn enkele horecagelegenheden:

- Tankstation (Grebbeweg 5) met shop (zithoek en toilet), dagelijks geopend.
- In het centrum van Rhenen is Cafeteria Misty, dagelijks geopend vanaf 11.30 uur, zo vanaf 12, ma vanaf 14 uur; www.cafeteria-misty.nl.
- Aan het eind van de route bevindt zich aan de andere kant van station Veenendaal-West een winkelcentrum met een paar horecagelegenheden, waaronder Snackbar La Promenade, open ma t/m za vanaf 11 uur, zo vanaf 15.30 uur; www.snackbar-lapromenade.nl.

Heen- en terugreis

Vanaf Utrecht Centraal rijdt er 2x per uur een trein naar Rhenen (begin van de route). Vanaf station Veenendaal-West (eind van de route) vertrekken er 2 treinen per uur naar station Utrecht Centraal en naar Rhenen.

Voor actuele vertrektijden zie www.ns.nl/reisplanner.

OV bij inkorten route

Wie de route wil inkorten, kan na 10,5 km bij de Veenendaalsestraatweg 500 m richting Elst lopen en bij bushalte Franseweg lijn 50 nemen naar station Veenendaal Centrum, Veenendaal-De Klomp of Driebergen-Zeist (dagelijks 2x per uur).

Vanaf bushalte Veenendaalsestraatweg in Elst (circa 1 km van de route) rijdt buslijn 50 naar station Rhenen, Driebergen-Zeist en Utrecht (2x per uur).

Actuele vertrektijden: zie www.ns.nl/reisplanner (ook bustijden).

Markering van de route

Voor elk tekstblok staat aangegeven welke markering u op dat moment volgt. Markeringen treft u aan op hekken, verkeersborden, paaltjes en soms op bomen. Waar routebeschrijving en markering verschillen, blijft u de markering volgen. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van het Nivon.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Meldpunt Routes

Markering weg? Blokkade op de route?

Meld het ons! www.meldpuntroutes.nl.

Beschrijving van de wandeling

- Vanaf station Rhenen loopt u langs het voormalig loket recht door onder een stenen boogviaduct door. Na viaduct recht door over de parkeerplaats. Aan het eind van de parkeerplaats recht door en bij de verkeerslichten oversteken. Links en meteen weer rechts, Zwarteweg. (Let op: NS-wandeling *Blauwe Kamer Rhenen* start ook bij het station, maar gaat recht door de brug over.) De weg daalt. Aan het eind van de weg rechtsaf, Cuneralaan, onder de Rijnbrug door. U bent nu op het wit-rood gemarkeerde Trekvogelpad.
- Waar de Cuneralaan naar rechts buigt, gaat u recht door, over een fietspad door de weilanden. Na circa 300 m rechtsaf, fietspad. Aan het eind linksaf, Schoutenboomgaardweg. Aan het eind linksaf, voetpad over een dijk, met voetgangerssluis. Op kruising rechtsaf, Rijnstraat. Ga op de tweede straat linksaf, Markt. Vóór de Cunerakerk rechtsaf, een stijgende straat.

① Rhenen

De Cunerakerk is genoemd naar Cunera van Rhenen, een maagd en martelares die bekendstaat als de beschermheilige van Rhenen. De kerk is een van Nederlands mooiste laat-gotische hallenkerken. In 1940 bij de slag om de Grebbeberg werd Rhenen grotendeels verwoest, maar al tijdens de oorlog werd de kerk grotendeels weer opgebouwd.

U gaat onder een poort door en loopt rechtdoor een trap op. Een drukke weg oversteken en rechtdoor de trap op, stijgend straatje. Aan het eind linksaf en na 15 m rechtsaf, via een trap omhoog. Ga rechtdoor via een voetgangersluis. Aan het eind van het pad linksaf. Bij de basisschool rechtsaf, een stijgend asfaltpad. Bovenaan rechtdoor lopen, de woningen aan de linkerhand houden. Aan het eind linksaf, Molenberg. Na huisnr. 29 schuin rechtsaf, een voetpad. Aan het eind op een brede weg, Paardenveld, bij het zebrapad oversteken en via een fietssluis rechtdoor een pad op.

Na 10 m rechtsaf, asfaltpad Koerheuvelweg. Direct linksaf, een bospad in. Bij een lantaarnpaal linksaf. Na circa 300 m buigt het pad naar rechts. Op splitsing links aanhouden en een dalend pad volgen. Aan het eind vóór een akker rechtsaf. Na circa 50 m linksaf, pad door een akker volgen. Na de akker op splitsing links aanhouden. Op volgende splitsing rechts aanhouden. Op kruising rechtsaf; bospad wordt later een beukenlaan. Ga voorbij scoutinghuis en afsluitboom linksaf en daarna rechtdoor, een asfaltweg op, later een asfaltfietspad. Neem het vierde pad rechtsaf.

② Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

De Utrechtse Heuvelrug, een hoge zandrug in het vlakke landschap, strekt zich uit van Hilversum tot aan Rhenen. In 2003 heeft de Utrechtse Heuvelrug met zijn uitgestrekte bossen, heideterreinen, stuifzanden en lieflijke vennetjes officieel de status van Nationaal Park gekregen. De eigenaars van het park, Staatsbosbeheer, Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en een aantal particuliere eigenaren, streven samen naar bescherming en verbetering van natuur en recreatie in dit gebied.

Op een kruising rechtdoor. Een asfaltweg oversteken en rechtdoor lopen. Aan het eind linksaf en direct rechtsaf, langs een houten hek (rechts beneden ligt een ven). Na 10 m op een driesprong links aanhouden. Aan het eind van het pad (met links een slagboom) rechtsaf een brede boslaan in.

Na 800 m passeert u een gebouwtje van de Nederlandse Politiehonden Vereniging. Loop rechtdoor en ga aan het eind (dat is na circa 600 m) linksaf. Neem het eerste pad rechtsaf. Steek na circa 300 m een kruising over en ga direct linksaf. Volg dit pad (circa 800 m) met steeds een afrastering aan uw rechterhand. Ga aan het eind van de afrastering linksaf, een brede bosweg in. Passeer een grafheuvel en ga op een kruising rechtsaf.

③ Grafheuvels

In de gemeente Rhenen ligt een groot aantal grafheuvels; u treft ze aan tussen Rhenen en Amerongen, maar vooral in de naaste omgeving van Elst. De grafheuvels dateren uit de Bronstijd (2100-800 jaar v. Chr.).

Ga op de volgende kruising linksaf. Steek de asfaltweg (Defensieweg) over, ga door het klaphek en loop rechtdoor.

*De passage door het begrazingsgebied is verboden voor honden. Een omleiding is met stippellijn ingetekend op het kaartje. De beschrijving voor wandelaars met hond: ga niet rechtdoor, maar rechtsaf, Defensieweg op tot het laatste pad vóór de asfaltweg. Hier linksaf. Na circa 1 km komt de hoofdroute er van links weer bij (bij een klaphek links). Ga hier rechtdoor en vervolg de hoofdroute bij * (onder informatieblokje Plantage Willem III).*

Ga na een volgend klaphek linksaf en na ca. 100 m rechtsaf. Aan het eind is links een poeltje. Op driesprong bij een berk de bocht naar links volgen richting bankje. Bij het bankje rechtsaf, pad in dal volgen. Op viersprong (voor een bommenrij) rechtsaf. Op de volgende kruising met bankje rechtdoor.

④ Plantage Willem III

Links (ten oosten van Elst) ligt een voormalige tabakspantage: Plantage Willem III. Vanaf de 17de eeuw vormde de tabaksteelt voor de inwoners van Amerongen een belangrijke bron van inkomsten.

De tabaksteelt was hier mogelijk dankzij een gunstige zuidelijke ligging in combinatie met een zandige bodem. Begin 20ste eeuw nam de concurrentie van de in warmere streken geteelde tabak sterk toe en dat ging ten koste van de Amerongse tabaksteelt. In de oorlogsjaren volgde nog een korte opleving, maar daarna kwam er definitief een eind aan de cultuur. Alleen het tabaksmuseum en de droogschuren, nu in handen van Het Utrechts Landschap, herinneren nog aan de vroegere tabaksbouw. In een van de schuren is informatiecentrum de Amerongse Bergschuur gevestigd.

Einde pad door een klaphek en linksaf. * (Hier komt de variant met hond weer op de route.) Na een akker rechtsaf. U komt op een zand/graspad met aan weerszijden een dubbele bommenrij. Passeer een metalen hek en steek de asfaltweg (met aan beide zijden een fietspad) over. Ga door een houtwal en dan rechtsaf. (Als u de route wilt afbreken: ga hier linksaf. Halte Franseweg met buslijn 50 ligt 500 m verderop. Of: ga op de asfaltweg (M416) linksaf en volg deze naar Elst. Aan het eind op de rotonde linksaf naar bushalte.) Sla het tweede pad links af en ga aan het eind rechtsaf. Neem vervolgens het tweede pad links.

Bij de bosrand (voorbij een bocht naar rechts) rechtsaf, een brede zandweg in. Ga rechtdoor, kruis een ruitepad en volg het pad rechtdoor langs een ruitepad. Na circa 500 m linksaf, een brede zandweg (Middenlaan). Ga op de kruising rechtdoor en 100 m verder rechtsaf. U verlaat nu het Trekvogelpad en volgt een kleine 200 m de wit-rode markeringen met NS-logo. Aan het eind van het pad komt u op het geel-rood gemarkeerde Utrechtspad.

⑤ Elsterberg

De Elsterberg behoort met 62,5 meter hoogte samen met de Amerongse berg (69 m) en de Galgenberg (50 m) tot de hoogste toppen van de Utrechtse Heuvelrug. De bergen zijn ontstaan in de ijstijd, toen een grote gletsjer laagjes zand zuidwaarts voor zich uit omhoog schoof.

Toen het warmer werd, smolt de gletsjer zodat het water zijn weg zocht naar de randen van de stuwwal. Het water sleet diepe dalen in de ondergrond uit en zo ontstonden de smeltwaterdalen. De Elsterberg en de Amerongse Berg zijn voor Nederlandse begrippen vrij hoog geworden, doordat de stuwwal door een volgende gletsjer opnieuw werd opgestuwd.

 Hier, vóór een heideveld, rechtsaf. Na 150 m (aan het eind van het heideveld) linksaf. Ga op de eerste kruising (na het heideveld) linksaf en aan het eind rechtsaf. U loopt rechtdoor en kruist een asfaltfietspad (Veenseweg). Aan het eind bij het Egelmeer linksaf, een verhard fietspad (rechts staan een informatiepaneel en een peilschaal). Neem het eerste pad rechtsaf. Op de kruising rechtdoor, een breed pad langs bordje 'Boswachterij Amerongse Berg'.

⑥ Amerongse Bos

Het Amerongse Bos is een van de oudste bossen op de Heuvelrug. Sommige grove dennen staan er al sinds 1770. Het bos dankt zijn leeftijd aan de kasteelheren van kasteel Amerongen, die het bos lieten aanleggen om er te kunnen jagen. De imposante oude en grote bomen met een weelderige ondergroei doen denken aan een oerbos. Het heuvelachtige terrein zorgt voor onverwachte vergezichten, aan de noordkant over de Gelderse Vallei en in zuidelijke richting tot ver in de Betuwe.

 Op een schuine kruising gaat u rechtdoor. Op een volgende kruising, vóór het vennetje, rechtsaf. Neem het tweede pad linksaf. Op een schuine kruising (heideveld links) rechtsaf. Neem vervolgens het eerste pad links. Het bospad gaat over in een brede zandbaan. Ga aan het einde linksaf en direct rechtsaf een bospad op (wordt bosweg). Na circa 300 m, bij markering op een paars/geel/groen paaltje, schuin rechtsaf.

 Volg het paadje over een grasveld naar klinkerweg en steek de weg over. Bij P-22851 rechtdoor richting Veenendaal, Dijkstraat-West. Na huisnr. 176 linksaf, Aagje Dekenweg. Aan het eind linksaf en direct (vóór huisnr. 4) rechtsaf de brug over. Na brug linksaf en het pad volgen. Na volgende brug direct linksaf, smal pad uitkomend op Achterberglaan.

⑦ Slaperdijk

Euwenlang was de Gelderse Vallei het toneel van overstromingen. Doordat de waterstand in de Rijn veel hoger was dan die van het IJsselmeer, bezweek de dijk bij Rhenen regelmatig. Het water kon ongehinderd de vallei instromen, zelfs tot in de stad Amersfoort. In 1652 werd daarom een slaperdijk aangelegd tussen de Amerongse Berg en de Emminkhuizenberg, dwars door de Gelderse Vallei. De Slaperdijk werd zo genoemd, omdat ze haar rustende bestaan slechts verloor als de Grebbedijk doorbrak.

In de 18de eeuw werd tussen Rhenen en Amersfoort een verdedigingsstelsel, de Grebbelinie aangelegd. Dankzij de Slaperdijk kon de lager gelegen Gelderse Vallei ten oosten van de linie eenvoudig onder water worden gezet om de vijand tegen te houden.

Aan het eind rechtsaf, nog steeds Achterberglaan. (U verlaat het Utrechtpad, dat hier linksaf gaat). Achterberglaan wordt Marsmanlaan. Aan het einde linksaf, Nijhofflaan. Neem de eerste straat linksaf, Dichterslaan. Ga op een voorrangskruising met fietspad linksaf naar NS-station Veenendaal-West.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/traject/elsterberg-ns-route

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet